

บทความประกอบการเสวนา Morning Talik ครั้งที่ 1

ส่องธุรกิจไทย

ในเมียนมา

ภายใต้สถานการณ์

ฉุกเฉิน

โดย กริช อึ้งวิฑูรสถิตย์
ประธานสภาธุรกิจไทย-เมียนมา

มีนาคม 2564

คำนำ

จากสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศเมียนมาที่มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล และเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินทางการเมือง อาจนำมาซึ่งผลกระทบทางเศรษฐกิจ เนื่องจากประเทศไทยและเมียนมามีการค้าและการลงทุนกันมาอย่างยาวนาน และขยายตัวต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอาจทำให้การลงทุนในประเทศเมียนมาต้องหยุดชะงัก หรือเกิดอุปสรรคขึ้นได้จากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เช่น การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากชาติตะวันตก การปิดด่านการค้าชายแดน ความไม่แน่นอนของนโยบายการลงทุน เป็นต้น เนื่องจากความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นก่อนหน้านี้เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจเมียนมาให้เติบโตได้ในระดับสูงตลอดช่วงที่ผ่านมา โดยการลงทุนจากต่างประเทศเป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการส่งออก และเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจเมียนมา จากสังคมเกษตรเข้าสู่สังคมอุตสาหกรรม พร้อมทั้งก่อให้เกิดการจ้างงานและยกระดับกำลังซื้อของภาคประชาชนอย่างมหาศาล ทั้งนี้ จากสถานการณ์ฉุกเฉินที่มาจากการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลของเมียนมาในครั้งนี้อาจนำไปสู่การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ เช่น การเพิกถอนสิทธิพิเศษทางการค้าของสหภาพยุโรปและสหรัฐ ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อสถานะการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจโดยรวมของเมียนมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้น สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะองค์กรชั้นนำและเสนอแนะนโยบายทางด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงได้มีการจัดทำบทความประกอบรายการเสวนา Morning Talk ครั้งที่ 1 ฉบับนี้ เพื่อประกอบการบรรยายและเสวนาแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ที่มีต่อสถานการณ์ปัจจุบันของเมียนมา รวมถึงอัปเดตสถานการณ์และคาดการณ์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในการทำธุรกิจระหว่างไทยและเมียนมาต่อจากนี้ไป ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน

มีนาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
1. ที่มาและความสำคัญ	1
2. สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมาหลังเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน	2
3. คาดการณ์สถานการณ์ในเมียนมา	3
4. มูลค่าทางการค้าระหว่างไทยและเมียนมาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา	4
5. ผลกระทบจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของประเทศเมียนมาที่มีต่อประเทศไทย	5
6. คำแนะนำสำหรับนักลงทุนไทยเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินในประเทศเมียนมา	6

บทความประกอบการเสวนา Morning Talk ครั้งที่ 1

เรื่อง “เจาะลึกธุรกิจไทย-เมียนมา ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน”

จัดโดย สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกับ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
วันพฤหัสบดีที่ 4 มีนาคม 2564 เวลา 09.00-12.30 น. ณ ห้อง โรงแรมพลูแมน กรุงเทพฯ จี (ถนนสีลม)

1. ที่มาและความสำคัญ

ประเทศไทยและประเทศเมียนมาหรือที่คนไทยเรียกติดปากว่าประเทศพม่า มีสายสัมพันธ์ระหว่างกันมาช้านาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งมีสายสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนอย่างใกล้ชิด เนื่องด้วยไทยและเมียนมา มีอาณาเขตติดต่อกันยาวถึง 2,401 กิโลเมตร ตั้งแต่จังหวัดเชียงรายไปจนถึงจังหวัดระนองของไทย นอกจากนี้ ประเทศเมียนมายังถือเป็นคู่ค้ารายสำคัญของไทยในลำดับที่ 18 โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา การค้าระหว่างไทยและเมียนมา เติบโตจากระดับ 50,000 ล้านบาท ในช่วงก่อนปี 2548 และหลังจากนั้นไทยมีการนำเข้าผลิตภัณฑ์ก๊าซธรรมชาติจากเมียนมา และมีการส่งเสริมการค้าชายแดน รวมถึงการเปิดประเทศของเมียนมาในปี 2553 ที่เกิดการเลือกตั้งและมีรัฐบาลพลเรือนเป็นครั้งแรกในรอบกว่า 2 ทศวรรษ ทำให้การค้าระหว่างกันของทั้งสองประเทศเติบโต มาอยู่ที่ระดับ 200,000 ล้านบาท ในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่าจากการเปิดประเทศของเมียนมาช่วยให้หลุดพ้นจากการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ และสามารถทำการค้าในตลาดโลกได้

นอกจากนี้ ในด้านการลงทุน พบว่า ประเทศไทยเข้าไปลงทุนทางตรงหรือ FDI ในเมียนมามากเป็นอันดับที่ 7 โดยในปี 2563 ไทยมีมูลค่าการลงทุนทางตรงในเมียนมากกว่า 2 พันล้านบาท และจากสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นนี้ นักลงทุนของไทยต่างพากันชะลอโปรเจกต์สำคัญต่าง ๆ ทั้งโปรเจกต์ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการและโปรเจกต์ที่กำลังจะเกิดขึ้นใหม่ในปีนี้ เช่น การระงับการลงทุนกว่า 3 หมื่นล้านบาท ของบริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ที่มีการลงทุนสร้างศูนย์อุตสาหกรรมนอกเขตอย่างถาวร เนื่องจากมีความกังวลว่าจะเกิดคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา หรือแม้กระทั่งการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายก็ได้รับผลกระทบเบื้องต้นนี้เช่นเดียวกัน เป็นต้น ขณะที่สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมายังไม่มีความแน่นอนว่าจะไปต่อในทิศทางใดหลังจากนี้ เนื่องจากสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงในทุกวัน อีกทั้งเกิดการประท้วงของประชาชนในเมืองต่าง ๆ ทั่วประเทศ ท่ามกลางสถานการณ์ COVID-19 ที่ยังคงมีการแพร่ระบาดอยู่ในปัจจุบัน ทำให้เกิดความไม่แน่นอนของการทำธุรกิจในเมียนมา

ดังนั้น สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะองค์กรชั้นนำและเสนอแนะนโยบายทางด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงได้มีแนวคิดที่จะจัดให้มีเวทีในการเสวนาแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ที่มีต่อสถานการณ์ปัจจุบันของเมียนมา รวมถึงอัปเดตสถานการณ์และคาดการณ์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในการทำธุรกิจระหว่างไทยและเมียนมาต่อจากนี้ไปภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน โดยงานเสวนาในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ช่วงหลัก ๆ ได้แก่

- 1) ช่วงแรก ท่านจะได้พบกับการบรรยายพิเศษ ภายใต้หัวข้อ “ส่องเศรษฐกิจและธุรกิจไทยในเมียนมา ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน” โดยได้รับเกียรติบรรยายจาก คุณกริช อึ้งวิฑูรสถิตย์ ประธานสภาธุรกิจไทย-เมียนมา และกรรมการผู้จัดการ บริษัท สากลธุรกิจเลิศจิตธรรมมิตร จำกัด ซึ่งท่านเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำการค้าในเมียนมามายาวนานกว่า 30 ปี
- 2) ช่วงที่ 2 เป็นช่วงของเวทีการเสวนาร่วมพูดคุยในสไตล์ Morning Talk ของนักธุรกิจไทยที่ทำการค้าและการลงทุนในประเทศเมียนมา ภายใต้หัวข้อการเสวนา เรื่อง “เจาะลึกธุรกิจไทย-เมียนมา ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน” โดยในช่วงนี้ จะมีการนำเสนอบทสัมภาษณ์พิเศษจากท่าน ผศ.พิเศษ ดร.ธนวุฒินัยโกวิท อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายการพาณิชย์) และ ผอ.สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ กรุงเทพมหานคร เพื่ออัปเดตสถานการณ์ปัจจุบันในเมียนมาให้ทุกท่านได้รับฟัง หลังจากนั้น จะเป็นการแลกเปลี่ยนมุมมองและเจาะลึกการทำธุรกิจในเมียนมาภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่าน คือ คุณกริช อึ้งวิฑูรสถิตย์ ประธานสภาธุรกิจไทย-เมียนมา และคุณวิชัย เข้มทองคำ กรรมการผู้จัดการ บริษัท โอเรียนท์ อินโนเวชั่น จำกัด

2. สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมาหลังเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

จากเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา หลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองขึ้นภายในประเทศเมียนมา จนทำให้สถานการณ์ในหลาย ๆ ด้าน เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจนยากที่จะติดตามข่าวสารได้ ซึ่งช่วงที่เกิดการรัฐประหารในช่วงแรก ๆ นั้น ฝ่ายประชาชนยังไม่มีท่าทีที่จะออกมาประท้วงได้แย่งอะไรมากนัก แต่พอหลังจากวันแรกที่เกิดการรัฐประหารเพียงไม่นานโดยประมาณ 5 วัน โดยในปลายวันเสาร์ของวันที่ 6 กุมภาพันธ์ กลับมีผู้คนออกมาเดินขบวนเรียกร้องประชาธิปไตยกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งเริ่มจากเขตเลตัน เมืองย่างกุ้ง เมืองมณฑลทะเลย์ เมืองพะโคะ เมืองตองจี และเมืองหลวงของรัฐฉานทางตอนใต้ ทำให้ต่อมาในวันอาทิตย์ผู้คนที่ออกมาเดินขบวนชุมนุมประท้วงได้ลามไปยังเมืองอื่น อาทิเช่น เมืองเมียวดี ซึ่งเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางฝั่งตรงข้ามของจังหวัดแม่สอด และเมืองอื่น ๆ อีกหลายเมือง โดยผู้ที่เดินขบวนตามท้องถนนโดยประมาณ ในแต่ละเมืองมีจำนวนถึงหลายพันคน เป็นต้น

ขณะที่เมืองอย่างกรุงเทพฯ นั้น ช่วงที่หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในช่วงหัวค่ำของทุกวันเวลา 2 ทุ่ม ก็ได้มีการแสดงออกทางอารยะขัดขืน ด้วยการเคาะหม้อตีกระทะจนทำให้เกิดเสียงดังสนั่นไปทั่วเมือง โดยทำต่อเนื่องติดต่อกันเป็นเวลา 4 วันโดยประมาณ ต่อมาในวันอาทิตย์ก็ได้มีการขยายเวลาในการตีหม้อตีกระทะเป็นตอนช่วงเช้า เทียง บ่าย และค่ำ 4 เวลาเป็นระยะ ๆ และในภาคส่วนอื่น ๆ อาทิ เช่น บุคลากรทางการแพทย์ และแรงงาน เริ่มมีปฏิริยาออกมากันอย่างต่อเนื่อง และจากสถานการณ์ภาพรวมอาจทำให้ลามไปทั่วทุกหน่วยงาน ก็มีสิทธิ์ที่จะเป็นไปได้ แต่ถ้าหากเหตุการณ์รุนแรงถึงเพียงนั้น อาจทำให้ได้เห็นภาพความเดือดดาลของกองทัพเมียนมา ในการปราบปรามสลายการชุมนุม เหมือนในช่วงที่มีการประท้วงเรื่องที่รัฐบาลสั่งให้ลอยตัวค่าน้ำมันในช่วงต้น ๆ ของปี ค.ศ. 2000 ที่ผ่านมา

จากสถานการณ์ความไม่สงบในย่างกุ้ง รัฐบาลใหม่ของเมียนมาตัดสินใจทำการตัดการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ในพื้นที่ดังกล่าว ตั้งแต่วันเสาร์ที่ 6 จนกระทั่งบ่ายโมงของวันอาทิตย์ที่ 7 โดยให้เหตุผลว่า เพื่อไม่ให้ฝ่ายที่จะทำการประท้วงปลุกระดมผู้คนออกมาเดินขบวนได้ ขณะที่ข่าวที่ออกมาทาง Facebook ของผู้คนที่อยู่นอกประเทศเมียนมาก็ยังสามารถติดตามหรือหาอ่านได้ไม่ยากมากนัก ส่วนการประท้วงที่กำลังดำเนินต่อไปนั้น ในส่วนใหญ่เป็นเพียงผู้คนในวัยหนุ่มสาวเท่านั้น ส่วนผู้คนที่มียุ 50 ปีขึ้นไปนั้นจะมีมาเข้าร่วมเดินขบวนน้อยมาก เป็นต้น

3. คาดการณ์สถานการณ์ในเมียนมา

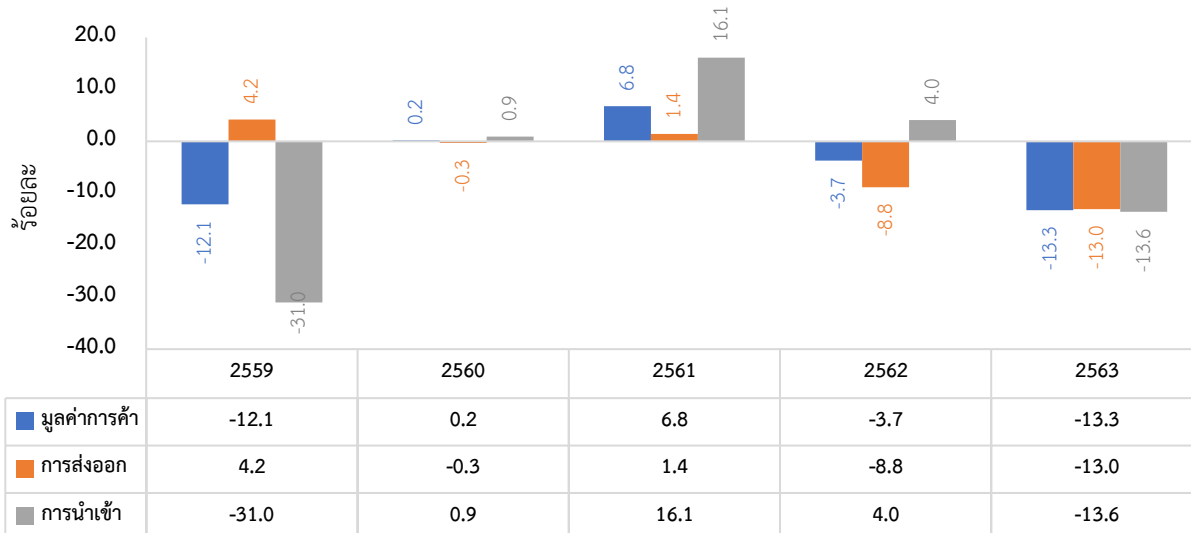
ถ้าหากเหตุการณ์การประท้วงบานปลายออกไป ผลเสียที่จะตามมา นั่น คือ ต้องแลกด้วยเศรษฐกิจที่พังลง ประกอบกับสังคมที่ไม่สงบสุขจะยังคงอยู่อีกยาวนาน และประเทศเมียนมาเองอาจต้องถอยหลังกลับไปตั้งต้นใหม่อีกครั้ง ในส่วนของกรณีที่โดนแทรกแซงจากชาติมหาอำนาจทางตะวันตกโดยการใช้นโยบายคว่ำบาตร ได้นั้นอาจเกิดขึ้นได้ยาก และถ้าหากมาตรการนี้เกิดขึ้นจริงประเทศเมียนมาเองก็อาจจะได้รับผลกระทบมากเท่าใดนัก เพราะโดยปกติประเทศเมียนมาเองได้ทำการค้ากับประเทศจีนมานานแล้ว อีกทั้งประเทศจีนเป็นคู่ค้าคนสำคัญอันดับ 1 ของประเทศเมียนมา ถัดมาที่ประเทศไทยซึ่งอยู่ในลำดับที่ 2 และตามด้วยประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน ส่วนนี้จึงมีผลกระทบต่อการค้าของประเทศเมียนมาอย่างมาก

4. มูลค่าทางการค้าระหว่างไทยและเมียนมาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

รายการ	มูลค่าการค้าระหว่างไทยและเมียนมา 5 ปีที่ผ่านมา (ล้านบาท)				
	2559	2560	2561	2562	2563
มูลค่าการค้า	230,139.07	230,491.26	246,138.89	237,056.25	205,584.5
การส่งออก	146,534.57	146,142.30	148,185.57	135,139.61	117,525.62
การนำเข้า	83,604.50	84,348.96	97,953.32	101,916.64	88,058.88
ดุลการค้า	62,930.07	61,793.34	50,232.25	33,222.97	29,466.75

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

อัตราการเปลี่ยนแปลงด้านการค้าไทย-เมียนมา ช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

การค้าระหว่างไทย-เมียนมา ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีมูลค่าการค้าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.29 แสนล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยหดตัวที่ร้อยละ 4.43 เนื่องจากการนำเข้าในปี 2559 หดตัวลงจากการนำเข้าที่ลดลงสูงในปี 2559 โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ สัตว์มีชีวิต เคมีภัณฑ์ และเหล็ก ทำให้ภาพรวมการนำเข้าในปี 2559 หดตัวสูงถึงร้อยละ 31.01 ประกอบกับในปี 2563 ไทยและเมียนมาต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้ความต้องการสินค้าปรับตัวลดลง ส่งผลให้มูลค่าการค้าในปี 2563 หดตัวที่ร้อยละ 13.28 ด้วยมูลค่า 2.05 แสนล้านบาท การส่งออกหดตัวที่ร้อยละ 13.03 ด้วยมูลค่า 1.17 แสนล้านบาท การนำเข้าหดตัวที่ร้อยละ 13.60 ด้วยมูลค่า 8.8 หมื่นล้านบาท แต่ไทยยังคงได้เปรียบดุลการค้าด้วยมูลค่า 2.9 หมื่นล้านบาท หดตัวที่ร้อยละ 11.31

สินค้าส่งออกของไทยไปเมียนมาที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องดื่ม น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่น ๆ ผ้าฝ้าย และรถจักรยานยนต์ เป็นต้น

สินค้านำเข้าจากเมียนมาที่สำคัญ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธ์ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ น้ำมันดิบ ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผัก ผลไม้ เป็นต้น

5. ผลกระทบจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของประเทศเมียนมาที่มีต่อประเทศไทย

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของประเทศเมียนมาที่มีต่อประเทศไทย หลังจากวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 เป็นต้นมา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผลกระทบในระยะสั้น ๆ ได้แก่

- **การประกาศปิดด่านชายแดนชั่วคราว** ในวันที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 ทำให้การขนส่งบริเวณชายแดนหยุดชะงักในระยะสั้น ๆ เนื่องจากผู้ควบคุมอำนาจของเมียนมาทำการประกาศปิดด่านชายแดนทั่วประเทศเป็นเวลา 4 ชั่วโมง ซึ่งไม่กี่ชั่วโมงต่อมาการเปิดด่านชายแดนสามารถดำเนินการได้ตามปกติ รวมถึง ณ วันนั้น การค้าขายสินค้าอุปโภคบริโภคเป็นไปอย่างซบเซา พ่อค้าและประชาชนชาวเมียนมาเริ่มมีการกักตุนสินค้า เนื่องจากเกรงว่าจะไม่สามารถออกนอกบ้านได้ ทำให้เกิดผลกระทบต่อเรื่องการขนส่งสินค้า และเป็นข้อกั่วงวลของผู้ประกอบการหลายรายที่เข้าไปลงทุน ณ ประเทศเมียนมา อย่างไรก็ตาม ภาครัฐฯ ตลอดจนนักธุรกิจในพื้นที่แจ้งว่าปัจจุบันไม่มีข้อกั่วงวลเรื่องการค้าขายบริเวณชายแดนไทย-เมียนมา สามารถทำธุรกรรมการค้าได้ตามปกติ
- **การตัดสัญญาณโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต** ซึ่งเป็นมาตรการในการใช้ควบคุมสถานการณ์ประท้วงภายในประเทศ แต่ส่งผลกระทบทางอ้อมต่อนักธุรกิจ โดยเฉพาะ ธุรกิจข้ามชาติที่ต้องติดต่อประสานงานด้วย สัญญาณอินเทอร์เน็ต และยังกระทบทางอ้อมไปยังการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ ตัวอย่างเช่น เสียงสะท้อนจากผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของไทย ได้ให้ข้อมูลเรื่องผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการทำธุรกรรมทางการเงินแบบ Online ที่หยุดชะงัก
- **การเปลี่ยนแปลงทางด้านกฎหมายต่าง ๆ** เช่น การยื่น Commercial Tax มีการเปลี่ยนแปลง โดยจะต้องทำการยื่นเป็นรายเดือน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบกะทันหัน อาจกระทบต่อการปรับตัวของนักธุรกิจ

- **ท่าทีการใช้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ (Sanction)** ของเหล่าประเทศมหาอำนาจที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยที่เห็นได้ชัดคือการประกาศของ สหรัฐอเมริกา แคนาดา และสหราชอาณาจักร ที่ประกาศใช้มาตรการคว่ำบาตรต่อทุกธุรกิจและตัวบุคคลในกองทัพเมียนมาและที่เกี่ยวข้องกับการทำรัฐประหาร โดยจะไม่ทำการค้ากับบริษัทหรือกิจการใด ๆ ที่บุคคลเหล่านี้ถือหุ้นอยู่ โดยกิจการส่วนใหญ่ ได้แก่ การสื่อสาร อุตสาหกรรมพลังงาน ก่อสร้าง สินค้าอุปโภคบริโภค ฯลฯ ทั้งนี้ ในอนาคตยังคงมีความเสี่ยงที่จะเกิดการใช้มาตรการคว่ำบาตรที่ที่ความเข้มข้นกว่านี้ หรืออาจหมายรวมถึงการไม่ซื้อหรือข้องเกี่ยวกับกิจการใด ๆ ที่เข้าไปทำการผลิตหรือดำเนินธุรกิจในประเทศเมียนมา นั้นหมายความว่ารวมถึงนิคมอุตสาหกรรมและ/หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ไทยเข้าไปลงทุนอาจได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน
- **ความเสี่ยงในด้านการเงิน** เนื่องจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วแบบรายวัน อาจทำให้ทำการค้าระหว่างไทยและเมียนมาต้องเผชิญกับภาวะเสี่ยงที่จะไม่สามารถเรียกเก็บเงินชำระค่าสินค้าได้ หรือแม้กระทั่งความเสี่ยงในส่วนของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีความผันผวนจากความไม่แน่นอนทางการเมือง

6. คำแนะนำสำหรับนักลงทุนไทยเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินในประเทศเมียนมา

- **ควรเฝ้าระวังติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิด** โดยผู้ประกอบการหรือนักลงทุนไทยที่เข้าไปลงทุนหรือมีกิจการอยู่ในประเทศเมียนมา ควรเฝ้าติดตามและรอดูสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เนื่องจากมาตรการต่าง ๆ ที่ออกโดยรัฐบาลชุดใหม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว จึงควรติดตามเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์
- **ไม่ควรรีบถอนการลงทุนหรือเลิกกิจการออกมา** จากการประเมินสถานการณ์มีแนวโน้มที่รัฐบาลชุดใหม่จะยังคงสนับสนุนการค้าและการลงทุนเข้าชาติต่อไป เนื่องจากต้องการให้เศรษฐกิจยังคงเดินหน้าต่อไปได้ และถ้าหากรีบถอนตัวออกมาอาจจะได้ไม่คุ้มเสีย และถึงอย่างไรก็ตามประเทศเมียนมายังคงจะต้องทำการค้ากับไทย รวมถึงประเทศจีนต่อไปแม้จะมีมาตรการคว่ำบาตรจากประเทศตะวันตก
- **การใช้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจอาจทำให้เศรษฐกิจเมียนมาไม่ได้รับผลกระทบถึงขั้นสาหัส** ควรคำนึงถึงสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศจีนกับประเทศในชาติตะวันตกช่วงปี 2562-2563 ที่ผ่านมา โดยจีนและสหรัฐอเมริกาได้มีสงครามทางการค้าระหว่างกัน ทำให้ภาพรวมเศรษฐกิจของโลกตกอยู่ในภาวะตึงเครียดและซบเซา ต่อมาในช่วงที่ COVID-19 จะเริ่มแพร่ระบาดเพียงไม่นานเมื่อวันที่ 17-19 มกราคม 2563 ประเทศจีน โดยท่านประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้เดินทางมาเยือน

ประเทศเมียนมา และได้ลงนาม MOU กับประธานาธิบดี อู วิน เมียน ไปทั้งหมดสามสิบกกว่าฉบับ อีกทั้งในช่วงระยะสิบปีมานี้ นโยบายที่สำคัญของจีนในเรื่อง One Belt One Road ซึ่งประเมินดูจาก โครงการต่าง ๆ ที่จีนได้ไปลงทุนในประเทศเมียนมา ล้วนแล้วแต่จะส่งผลทำให้ท่าเรือน้ำลึกเจ้าฉิว รัฐยะไข่ ประเทศเมียนมา จะกลายเป็นประตูหน้าต่างฝั่งภาคตะวันตกของจีน และจะทำให้จีนมี ทางออกสู่ทะเลเพิ่มอีกทาง อีกประการหนึ่ง คือ ระยะทางจากท่าเรือน้ำลึกเจ้าฉิวถึงเมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน ใกล้กว่าจากชายทะเลฝั่งทางตะวันออกของจีนสู่เมืองคุนหมิงอยู่พอสมควร ดังนั้นหาก เกิดปัญหาแทรกแซงเมียนมา ด้วยการคว่ำบาตร (sanction) จากประเทศชาติตะวันตก อาจไม่ทำให้ ได้รับผลกระทบถึงขั้นสาหัสมากนัก เพราะถ้าหากเมียนมาโดน sanction ด้วยวิธีการที่หนัก ๆ แน่นนอนว่าประเทศเมียนมาต้องหันไปพึ่งพาประเทศจีนเพียงประเทศเดียวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่นัก ลงทุนและผู้ทำการค้ากับชาติตะวันตกจะต้องพึงระวังในส่วนนี้ไว้ เนื่องจากอาจถูกปฏิเสธทางการค้า จากลูกค้าชาติตะวันตกได้

- **การใช้ตัวช่วยในการบริหารความเสี่ยงด้านการค้าและการเงินระหว่างประเทศ** เนื่องจากความไม่ แน่นนอนของสถานการณ์การเมือง อาจนำมาซึ่งความเสียหายทางด้านการชำระเงินของลูกค้าชาว เมียนมา ดังนั้น นักธุรกิจไทยจึงศึกษาและนำเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงด้านการค้าและ การเงินระหว่างประเทศมาใช้ในการทำธุรกิจกับประเทศเมียนมา เช่น การซื้อประกันการส่งออกสินค้า เพื่อลดความเสี่ยงในกรณีที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกค้าได้ หรือการทำสวอปเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Swap) เพื่อลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากมีแนวโน้มว่าค่าเงิน บาทเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเงินจัต มีแนวโน้มแข็งค่าจากการหันมาถือเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และ เงินบาท ของผู้ค้าและนักธุรกิจชาวเมียนมามากขึ้น

บรรณานุกรม

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (2564). มูลค่าการค้าระหว่างไทยและเมียนมา ปี 2558-2563, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร เข้าถึงจาก <http://tradereport.moc.go.th/TradeThai.aspx>

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (2564). มูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยไปตลาดเมียนมา ปี 2558-2563, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร เข้าถึงจาก <http://tradereport.moc.go.th/TradeThai.aspx>

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (2564). มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากตลาดเมียนมา ปี 2558-2563, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร เข้าถึงจาก <http://tradereport.moc.go.th/TradeThai.aspx>

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (2564). ดุลการค้าระหว่างไทยและเมียนมา ปี 2558-2563, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร เข้าถึงจาก <http://tradereport.moc.go.th/TradeThai.aspx>

คุณกริช อังวิฑูรสถิตย์
ประธานสภาธุรกิจไทย-เมียนมา”

การเสวนา Morning Talk ครั้งที่ 1
เรื่อง “ส่องเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยในเมียนมา
ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน”
วันที่ 4 มีนาคม 2564 เวลา 09.00-12.30 น.
โรงแรมพลูแมน กรุงเทพฯ จี (ถนนสีลม)

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมาหลังเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมาหลังเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

- วันที่ 1 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา หลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองขึ้นภายในประเทศเมียนมา จนทำให้สถานการณ์ในหลาย ๆ ด้าน เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจนยากที่จะติดตามข่าวสารได้
- ช่วงที่เกิดการรัฐประหารในช่วงแรก ๆ ฝ่ายประชาชนยังไม่มีท่าทีที่จะออกมาประท้วง
- ในบ่ายวันเสาร์ที่ 6 กุมภาพันธ์ กลับมีผู้คนออกมาเดินขบวนเรียกร้องประชาธิปไตยกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งเริ่มจากเขตเลตัน เมืองย่างกุ้ง เมืองมัณฑะเลย์ เมืองพะโคะ เมืองตองจี และเมืองหลวงของรัฐฉานทางตอนใต้

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมาหลังเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

- จากสถานการณ์ความไม่สงบในอย่างกุ่ม รัฐบาลใหม่ของเมียนมาตัดสินใจทำการตัดการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ในพื้นที่ดังกล่าว ตั้งแต่วันเสาร์ที่ 6 จนกระทั่งบ่ายโมงของวันอาทิตย์ที่ 7
- เหตุเพราะ เพื่อไม่ให้ฝ่ายที่จะทำการประท้วงปลุกระดมผู้คนออกมาเดินขบวนได้
- ขณะที่ข่าวที่ออกทาง Facebook ของผู้คนที่อยู่นอกประเทศเมียนมา ก็ยังสามารถติดตามหรือหาอ่านได้ไม่ยากมากนัก
- ผู้ชุมนุมส่วนใหญ่เป็นเพียงผู้คนในวัยหนุ่มสาว ส่วนผู้คนที่มียุ 50 ปีขึ้นไปนั้นจะมีมาเข้าร่วมเดินขบวนน้อยมาก เป็นต้น

คาดการณ์สถานการณ์ในเมียนมา

คาดการณ์สถานการณ์ในเมียนมา

- ถ้าหากเหตุการณ์ผู้ประท้วงบานปลายออกไป ผลเสียที่จะตามมา นั่นคือ เศรษฐกิจที่พังลง สังคมที่ไม่สงบสุข อาจยังคงอยู่อีกยาวนาน และประเทศเมียนมาอาจต้องถอยหลังกลับไปตั้งต้นใหม่อีกครั้งเป็นต้น
- ในส่วนของกรณีที่โดนแทรกแซงจากชาติมหาอำนาจทางตะวันตก sanction ได้นั้น อาจเกิดขึ้นได้ยาก และถ้าหากมาตรการนี้เกิดขึ้นจริงประเทศเมียนมาเองก็มิอาจได้ รับผลกระทบมากเท่าใดนัก

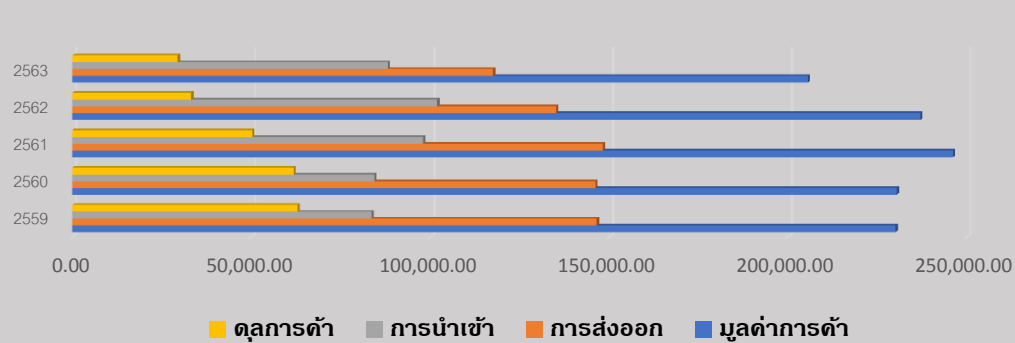

มูลค่าทางการค้าระหว่างไทยและเมียนมาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

มูลค่าทางการค้าระหว่างไทยและเมียนมาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

มูลค่าการค้าระหว่างไทยและเมียนมา 5 ปีที่ผ่านมา (ล้านบาท)

- สินค้าส่งออกของไทยไปเมียนมาที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องดื่ม น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล เคมีภัณฑ์

อัตราการเปลี่ยนแปลงด้านการค้าไทย-เมียนมา ช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

- สินค้านำเข้าจากเมียนมาไทยที่สำคัญ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธ์ พืช และผลิตภัณฑ์จากพืช

ผลกระทบจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ของประเทศเมียนมาที่มีต่อประเทศไทย

ผลกระทบจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ของประเทศเมียนมาที่มีต่อประเทศไทย

- การประกาศปิดด่านชายแดนชั่วคราว ในวันที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 ทำให้การขนส่งบริเวณชายแดนหยุดชะงักในระยะสั้น ๆ เนื่องจากผู้ควบคุมอำนาจของเมียนมาทำการประกาศปิดด่านชายแดนทั่วประเทศเป็นเวลา 4 ชั่วโมง
- การตัดสัญญาณโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นมาตรการในการใช้ควบคุมสถานการณ์ประท้วงภายในประเทศ แต่ส่งผลกระทบต่ออ้อมต่อนักธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจข้ามชาติที่ต้องติดต่อประสานงานด้วย สัญญาณอินเทอร์เน็ต

ผลกระทบจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ของประเทศเมียนมาที่มีต่อประเทศไทย

- การเปลี่ยนแปลงทางด้านกฎหมายต่าง ๆ เช่น การยื่น Commercial Tax มีการเปลี่ยนแปลง โดยจะต้องทำการยื่นเป็นรายเดือน
- ทำที่การใช้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ (Sanction) ของเหล่าประเทศมหาอำนาจที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยที่เห็นได้ชัดคือการประกาศของ สหรัฐอเมริกา แคนาดา และสหราชอาณาจักร ที่ประกาศใช้มาตรการคว่ำบาตรต่อทุกธุรกิจและตัวบุคคลในกองทัพเมียนมาและที่เกี่ยวข้องกับการทำรัฐประหาร

ผลกระทบจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ของประเทศเมียนมาที่มีต่อประเทศไทย

- ความเสี่ยงในด้านการเงิน เนื่องจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วแบบรายวัน อาจทำให้ทำการค้าระหว่างไทยและเมียนมาต้องเผชิญกับภาวะเสี่ยงที่จะไม่สามารถเรียกเก็บเงินชำระค่าสินค้าได้ หรือแม้กระทั่งความเสี่ยงในส่วนของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีความผันผวนจากความไม่แน่นอนทางการเมือง

ข้อเสนอแนะสำหรับนักลงทุนไทย ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินในประเทศเมียนมา

ข้อเสนอแนะสำหรับนักลงทุนไทย ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินในประเทศเมียนมา

- ควรเฝ้าระวังติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิด โดยผู้ประกอบการหรือนักลงทุนไทยที่เข้าไปลงทุนหรือมีกิจการอยู่ในประเทศเมียนมา ควรเฝ้าติดตามและรอดูสถานการณ์อย่างใกล้ชิด
- ไม่ควรรีบถอนการลงทุนหรือเลิกกิจการออกมา จากการประเมินสถานการณ์มีแนวโน้มที่รัฐบาลชุดใหม่จะยังคงสนับสนุนการค้าและการลงทุนต่างชาติต่อไป เนื่องจากต้องการให้เศรษฐกิจยังคงเดินหน้าต่อไปได้ และถ้าหากรีบร้อนถอนตัวออกมาอาจจะได้ไม่คุ้มเสีย

ข้อเสนอแนะสำหรับนักลงทุนไทย ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินในประเทศเมียนมา

- การใช้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจอาจทำให้เศรษฐกิจเมียนมาไม่ได้รับผลกระทบถึงขั้นสาหัส
- การใช้ตัวช่วยในการบริหารความเสี่ยงด้านการค้าและการเงินระหว่างประเทศ

Q&A

ขอบคุณครับ